

MUZA (41) *sb f*

muza (27), **musa** (13), **musza** (1); *muza Prot, StryjWjaz (3), KochFr, KochMarsz, KochMuza (3), BielSen, KochPam, KochPieś (2), PudłFr (5), GrabowSet, OstrEpit (5), GosłCast; musa KłosAlg, Mącz, KochList, KochPs, KochFrag, KołakCath, RybWit (2), SzarzRyt; musza StryjKron; muza : musa SapEpit (2 : 4).*

M- (39), m- (2).

sg N muza (5). ◇ D muzie (1). ◇ I muzą (1). ◇ V muzo (1), muza (1) SapEpit. ◇ pl N muzy (5), muze (9) [w tym: -ae (3), -ę (3)]; -y Prot, SzarzRyt; -e StryjWjaz, KochPs, StryjKron, OstrEpit (2), RybWit (2); -y : -e PudłFr (3 : 2). ◇ D muzóm (5), muzám (1) Mącz; -óm (2) KochPieś, GosłCast, -om (2) KochFr, KochMuza, -(o)m (1). ◇ A muzy (2). ◇ I muzami (1). ◇ V muze (5) [w tym: -ae (2)], muzy (1) GrabowSet. ◇ (lat.) A pl muzas (3).

Sł stp, Cn brak, Linde XVIII w.

1. *W mitologii greckiej jedna z dziewięciu bogiń, opiekunek nauki i sztuki (33) : MVfzē ktore porządnie wiecie przefzłe rzeczy/ [...] Otworzcie Ielikońkie teraz źrzodłá fwoie StryjKron 742; (nagł) Ku Muzom. (-) PAnny/ które ná wielkim Párnázie mieszkacie KochFr 41; KochMarsz 155; KochPam 86; To ták Muzy dnia tego wdzięcznie winfzowály/ To z twégo vrodzenia ták fye rádowály. Tá k piękność wyfławiály fłodźiuchnémi fłowy: A ia/ bym wfzytko fłyszál/ nákládałem głowy. PudłFr 67, 66, 72, 73, 74; GrabowSet R4; Apollo: bądź gotowy z twą lutnią wefołam/ Przygráwác [...] Niechay fpólecznie známi y Muze fpiéwáią [...] A ty śliczna Errato/ weź do rękú złotą Cytrę OstrEpit A2, Av, A2, A3v; KołakCath C5; Czás Mufae iuz przychodzi/ poczęty konaycie Wierfz wefelu/ á pieśni wefoło fpiewaycie. SapEpit A4v, Bv, B3v; Iák kto vmie witay z drogi Páná/ Niech y Mufae fklániáią koláná. RybWit kt, A3.*

Tytuł utworu J. Kochanowskiego (2): MVZA Ianá Kochánowskiego. KochMuza 25, 26 źp.

Przysłowie (1): SObie fpiéwam á Muzom KochMuza 25.

Wyrażenia: »Boginie Muzy« (1): Boginióm Mufam służyć/ offiary ym czynić. Mącz 81b.

»Muze z Helikonu« (1): NYe wzywam tu Apollo ciebie z lutnią ftroyną/ Ni Muze z Helikonu was z wymową hoyną. StryjWjaz A3.

»Muzy Parnaskie« (2): KochPieś 53; (nagł) MVZAE PARNASKIE. (-) WChodź zacny oblubieńcze do Tálámu fwégo/ Tyś bo fám godzien dźiśia Páłacu tákiego. OstrEpit A2v.

peryfr. »Muzom poświęcony ptak« = łąbędź, symbol fpiewaka poety (1): Teraz że nád Ikará prędfzy przewaźného [...] Muzóm poświęcony Ptak KochPieś 55.

»wsztyki Muzy« = dziewięć muz (1): Wy [poeci] ktore fłodkim pićiem ná vczonym łonie/ Karmiły wfzytki Muzy w fwoim Heliconie. Prot D4v.

Szereg: »Musae to jest panny mądrość dawaiące« (1): Poetowie też dziewięć mufas to iefł panny mądrość dawaiące policzaią KłosAlg A4.

W przen (3) : Bowiem Wielmożność twoię Muze wychowály/ W Heliconie/ gdzieć mądre náuki podály. StryjWjaz Av; Kart kilká/ [...] owych które fie y Ie⁸⁰ M. Pánu Woiewodzie Krakowfkiému/ y W.M. mym M. Pánóm podobály ná on czás/ kiedyście W.M./ obádwá przez Iędrzeiow/ przed dwiemá láty iádác/ zbieglé przed powietrzem Mufas liché moie/ z Miłościwéy łá fki fwéy náwiedzác

raczyli *KochFragJan* 3; żywotá, wiem, podobného; Symon Symonidefá, muzóm kocháného. *GosłCast* 4.

2. Poezja, sztuka poetycka, talent poetycki [*Musa – śpiewanie, piosnka Mącz* 238c; – *śpiewanie Calep; musa – pieśń, piosnka Cn*] (8) : Ale iż V m też wliscie łwym Mułas nieprzepominałz, tim smiej ia tez earum wliscie łwy memini *KochList nlb* 2; Ciebie mdłe Muze moie chcą mieć Mecenáfem/ Prágna ku twey czći ławney łpiewać wiecznym czáfem. *StryjWjaz* A2v; *KochPs* 2; Co iá róczey ná inłzy czás Muzom odkłádam/ A teraz cie niebáwiac wierłz ci máły dawam. *BielSenJoach* 4; Y iam wełó z łwą Mułá przy orłzaku ludži *SapEpit* B4, B4; *SzarzRyt* A2v.

W przen (1) : Ledwie lię co dotknęła młoda Muzá moiá Helikońłkich ogrodow/ párnáłkiego zdroiá. *SapEpit* ktv.

Synonimy: **1.** »panny helikońskie«; **2.** *pieśń, piosnka, śpiewanie.*